

Van 22 tot 31 maart werd BSBbis, het tijdelijke onderkomen van de Beursschouwburg in de Brusselse Kazernestraat, bezet door BDC/Tom Plischke & Friends. Etcetera vond het gebeuren belangrijk genoeg om erop terug te komen. Stefanie Wenner brengt verslag uit van het evenement. Steven De Belder vergelijkt het initiatief met de danslaboratoria van Meg Stuart en Xavier Le Roy. Rudi Laermans opent het minidossier met de neerslag van een gesprek met Tom Plischke.

De belofte van 'het'

Rudi Laermans

De Duitser Tom Plischke behoort tot de eerste afstudeerlichting van PARTS. Hij brak meteen door met solowerk en formeerde even later het collectief BDC, volgens insiders de afkorting van Best Dance Company. Het gezelschap boekte al snel internationaal succes met de voorstelling *Events for Television*, een hoogst eigenzinnige herijking van het performancegenre. BDC tekende vervolgens voor *Affects* (een 'reconstructie' van *Affectos Humanos* van Dora Hoyer) en (Re)SORT (een wel heel bijzondere herinterpretatie van Handkes beruchte *Publikumsbeschimpfung*). Beide voorstellingen werden ook tijdens het tiendaagse project *BDC/Tom Plischke & Friends* opgevoerd. Tussen 22 en 31 maart viel er in BSBbis echter zoveel meer te beleven: voorstellingen van Marten Spångberg, Hygiene Heute, Alice Chauchat en Davis Freeman & Liliane Mestre; een *comfort room* van Nadia Schnock; theorielabs annex workshops, opgezet door Jeroen Peeters en Steven De Belder, en geanimeerd door onder meer Gerald Siegmund, Jan Ritsema, Stefanie Wenner en Katrin Deufert; muziekconcerten en films;... *BDC/Tom Plischke & Friends* was een totaalgebeuren, mét de mogelijkheid tot overnachting in BSBbis. Zij die het meemaakten, herinneren zich behalve de geplande activiteiten vooral ook de ongeplande ontmoetingen, voorvallen, interrupties, aanvaringen,... Het samenleven 'voor' de kunst als experiment in de kunst van het samenleven?

Na het Beursevenement leidde Plischke op vraag van het Goethe Instituut een drie maanden durend theaterproject met jongeren in een favela in Rio de Janeiro. Het confronteerde hem met een wereld die wordt geregeerd door drugs en geweld – door cokebazen en gewapende adolescenten. 'Soms was ik echt héél bang,' zo vertelt

hij achteraf. Momenteel maakt Plischke tezamen met onder meer Katrin Deufert deel uit van het collectief Frankfurter Küche (een ironische knipoog naar de beroemde Frankfurter Schule), dat performance en theoretische inzichten tegelijk ernstig en vrolijk door elkaar mengt. Theorie als praktijk, praktijk als theorie: wie ooit de voorstellingen van PARTS-student Plischke zag, weet dat de notie 'performance' voor hem van meet af aan een onduidelijk snijpunt vormde, een steeds te herdefiniëren zelfreflexieve zone afbakende waarin 'doen' en 'denken' – en ook: 'beeld' en 'woord' – aan elkaar dienen te ontvlammen.

Waarom? Waartoe? In het gesprek dat ik medio oktober 2001 met hem voerde, probeert Plischke de inzet van zowel de voorstellingen van BDC als het Beursschouwburg nader te verduidelijken. De filosofisch geschoolde lezer(es) zal meer dan een onderhuidse verwijzing naar het werk van Martin Heidegger herkennen, maar het is allicht 'typisch Plischke' om die referenties inderdaad impliciet te houden en ze tevens te vermengen met heel andere, wél expliciet genoemde theoretische invloeden. Naast Plischke en ikzelf zaten Katrin Deufert en Carine Meulders, programmator podiumkunsten in de Beursschouwburg, mee aan de gesprekstafel. Plischke – of juist: Plischkes werk – vormde uiteraard het middelpunt van de conversatie, die afwisselend door Katrin, Carine en mijzelf werd gevoed. Hierna is uitsluitend Tom Plischke aan het woord, die de gesimuleerde alleenspraak gedurig oprekt in de richting van een anoniem 'het' (het onbewuste, het gebeuren, het voorstellen, het systeem,...). 'Het' als antwoord op de vraag naar het waarom of waartoe: Plischke weigert consequent iedere vorm van auteurschap. Misschien is het hem wel juist te

doen om de enigmatische ongrijpbaarheid – de nergens te lokaliseren 'alteriteit' – van iedere geënceneerde voorstelling of performance?

De regie van de niet-regie

'Op een avond nadat we in de Beursschouwburg *Events for Television* hadden gedaan, zaten we tezamen in het kantoor. Carine suggereerde toen dat het interessant zou zijn om iets in het hele gebouw te doen. Op dat ogenblik wist ik nog niet dat de Beursschouwburg door de verbouwing een tijdlang in een andere locatie zou huizen. Bij het eerste verdere contact ging het ook nog alleen over BDC. We deden nog steeds *Events*, Martin Nachbar was bezig met tentoonstellingswerk in het donker, Hendrik Laevens met muziek,... – dus ik had iets van 'ah, we kunnen die plek even overnemen'. Ik dacht toen nog aan de Beursschouwburg in de Ortsstraat, waar iets in de bovenzaal zou kunnen gebeuren, iets in het café, iets in de tussenruimten,... Toen later duidelijk werd dat ik in de nieuwe ruimte carte blanche kreeg, had ik meteen het idee 'ik geef mijn bevoegdheden uit handen', wat achteraf nogal eens verkeerd begrepen werd. Wat voor mij heel belangrijk was, ook in mijn toenmalige relatie tot BDC of mijn huidige verhouding met Frankfurter Küche, is de ervaring dat ik niet zo goed ben in leidinggeven, in het vertellen aan anderen wat ze moeten doen. Ik ben beter in het geven, in het vinden van een kader, een *timing* of een situatie waarbinnen suggesties van anderen kunnen worden gerealiseerd. Niet dat ik dàt voor de volle honderd procent kan: ik maak heel veel fouten. Maar dat is nu eenmaal het risico, en ook precies de reden waarom een event als dat in BSBbis interessant blijft.

Er kwamen daarbinnen heel verschillende dingen samen. Ik wist bijvoorbeeld dat